

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 30 sierpnia 2024 r.

WK-I.431.1.26.2024

**Pan
Arnold Maciej Grossmann
Wójt Gminy Szelków**

**Urząd Gminy w Szelkowie
Stary Szelków 39
06-220 Stary Szelków**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: Renata Pęza – starszy inspektor wojewódzki i Marta Szczepańska – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 10 do 21 czerwca 2024 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy w Szelkowie, z siedzibą w Starym Szelkowie 39.

Kontrolą objęto stan realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie działalności urzędu stanu cywilnego oraz realizacji zadań z zakresu ustawy o zmianie imienia i nazwiska w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 27 maja 2024 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 1 sierpnia 2024 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Wójtowi wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie dokonano rejestracji 30 małżeństw, 19 zgonów, 1 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 2 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego i 2 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego.

---

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

W kontrolowanym okresie nie dokonano rejestracji urodzeń, czynności polegających na rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie zostało tam zarejestrowane oraz czynności odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego. Ponadto nie wydawano decyzji na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska³, decyzji w przedmiocie odmowy dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, decyzji w sprawie umorzenia postępowania z zakresu rejestracji stanu cywilnego, jak również nie wydawano zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, zaświadczeń o stanie cywilnym i zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby, ani zaświadczeń o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego.

Badaniu poddano: 10 aktów małżeństwa, w tym 5 aktów sporządzonych po zawarciu małżeństwa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego (dalej: kierownik USC) i 5 aktów sporządzonych po zawarciu małżeństwa przed duchownym, w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego⁴, 10 aktów zgonu, a także 1 czynność przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 2 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego oraz 2 czynności z zakresu uzupełnienia aktu stanu cywilnego⁵.

Rejestracji stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego dokonywał w poddanych kontroli sprawach Wójt Gminy Szelków oraz kierownik USC zgodnie z właściwością określoną w art. 9 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego⁶, uwierzytelniając akty stanu cywilnego przez złożenie podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą certyfikatu wydanego przez ministra cyfryzacji.

Poddane badaniu akty stanu cywilnego oznaczone zostały oddzielenie dla każdego rodzaju zdarzenia i odrębnie dla każdego roku kalendarzowego, zgodnie z art. 19 ust. 1 p.a.s.c. Oznaczenia aktów stanu cywilnego zostały nadane przez system teleinformatyczny, zgodnie z zasadami określonymi w § 42 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego⁷.

Poddane kontroli akty małżeństwa oraz akty zgonu zawierały wymagane dane, określone odpowiednio w art. 88 ust. 1 oraz art. 95 ust. 1 p.a.s.c. oraz sporządzone zostały

---

³ Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1988).

⁴ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809, ze zm.).

⁵ Oznaczenia wszystkich spraw poddanych badaniu wskazano w arkuszach ustaleń kontroli, które dołączono do akt kontroli.

⁶ Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1378), dalej: p.a.s.c.

⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1904).

na podstawie wymaganych dokumentów, wymienionych w art. 87 ust. 1 i 3 oraz art. 92 ust. 2 p.a.s.c., z zachowaniem terminów określonych w art. 86 ust. 1 i 3 oraz art. 92 ust. 1 p.a.s.c.

Akta zbiorowe do poddanych kontroli aktów małżeństwa i aktów zgonu prowadzone były w formie papierowej, w porządku chronologicznym i zawierały dokumenty stanowiące podstawę dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. W aktach zbiorowych aktów małżeństwa znajdują się zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa i zaświadczenie wydane przez duchownego, o którym mowa w art. 8 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego albo protokół przyjęcia przez kierownika USC oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, zaś w aktach zbiorowych do aktów zgonu – karty zgonu oraz protokoły zgłoszenia zgonu.

Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegających na sprostowaniu, uzupełnieniu, oraz przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego – dokonano w formie czynności materialno-technicznej, zgodnie z art. 35 ust. 3, art. 37 ust. 3 oraz art. 105 ust. 1 p.a.s.c.

Poddanej kontroli transkrypcji dokonano zgodnie z wymogami art. 104 ust. 2 i 3 p.a.s.c., poprzez wierne i literalne przeniesienie treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego.

Prawidłowo realizowano obowiązki dokonywania adnotacji, dołączania wzmianek dodatkowych i przypisków, określone w art. 23, art. 24 ust. 1, art. 25 i art. 105 ust. 1 p.a.s.c. oraz § 12-14 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego.

Po dokonaniu poddanych kontroli czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego wydano z urzędu niezwłocznie, w każdym wymagającym tego przypadku, odpis aktu stanu cywilnego, odpowiednio: skrócony lub zupełny.

Stwierdzono, że wysokość pobranej opłaty skarbowej za sporządzenie poddanych kontroli aktów małżeństwa, wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonanych czynnościach sprostowania, uzupełnienia, transkrypcji – była zgodna z określoną w załączniku do ustawy o opłacie skarbowej⁸. Ponadto, za przyjęcie oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński poza lokalem urzędu stanu cywilnego pobrano opłatę określoną w § 2

---

⁸ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111).

rozporządzenia w sprawie opłaty dodatkowej za przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego⁹.

Ustalono także, że osoba zatrudniona w okresie objętym kontrolą na stanowisku kierownika USC spełniała wymogi do zajmowania tego rodzaju stanowiska w zakresie wykształcenia i zatrudnienia, określone w art. 8 ust. 1 p.a.s.c.

Ponadto ustalono, że dokumenty stanowiące akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego są przechowywane w odpowiednich warunkach i zostały właściwie zabezpieczone, z zachowaniem wymogów określonych w art. 27 ust. 1 i 2 p.a.s.c.

W wyniku kontroli nie stwierdzono przechowywania w archiwum urzędu stanu cywilnego ksiąg stanu cywilnego i akt zbiorowych z naruszeniem obowiązku ich przekazywania do właściwego archiwum państwowego, wynikającego z art. 128 ust. 1 oraz art. 129 ust. 3 p.a.s.c.

W wyniku kontroli stwierdzono uchybienie polegające na tym, że w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 27 maja 2024 r. nie funkcjonowało stanowisko zastępcy kierownika USC, pomimo że okręg liczył poniżej 50 000 mieszkańców¹⁰. Powyższym naruszono art. 6 ust. 4 p.a.s.c., zgodnie z którym „w okręgach liczących poniżej 50 000 mieszkańców wójt (...) zatrudnia zastępcę kierownika urzędu stanu cywilnego oraz może zatrudnić inną osobę na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego”. Z treści powyższego przepisu wynika obowiązek zatrudnienia w pierwszej kolejności zastępcy kierownika USC oraz – dopiero w przypadku istnienia stanowiska zastępcy kierownika USC – opcjonalna możliwość zatrudnienia innej osoby na stanowisku kierownika USC. Należy zaznaczyć, że zgodnie z treścią ww. przepisu jak najbardziej możliwa jest sytuacja, w której w okręgach liczących poniżej 50 000 mieszkańców funkcjonuje wyłącznie stanowisko zastępcy kierownika USC i nie ma utworzonego odrębnego stanowiska kierownika USC. Zgodnie bowiem z treścią art. 6 ust. 3 p.a.s.c. kierownikiem urzędu stanu cywilnego jest wójt (burmistrz, prezydent miasta).

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w zakresie działalności urzędu stanu cywilnego oraz realizacji zadań z zakresu ustawy o zmianie imienia i nazwiska ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonego uchybienia**.

---

⁹ Rozporządzenie z dnia 22 stycznia 2015 r. w sprawie opłaty dodatkowej za przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 180).

¹⁰ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Szelków z 10 czerwca 2024 r. „Zastępca Kierownika USC nie został zatrudniony, ponieważ nie było takiej potrzeby. W czasie nieobecności Kierownika USC zastępstwo pełni Wójt Gminy, który ma dostęp do rejestru stanu cywilnego i obsługuje interesantów.”.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonego uchybienia, poprzez prawidłową realizację obowiązku określonego w art. 6 ust. 4 p.a.s.c.

Przedstawiając powyższe informuję, że od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Wójtowi do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień. Proszę o udzielenie powyższej informacji za pośrednictwem e-Doręczeń lub przez ePUAP.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Lesław Kuczyński
Zastępca Dyrektora Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/